

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 294/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Martina Vernarského (sudca spravodajca) a zo sudcov Ivana Fiačana a Petra Straku predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Oldman s. r. o., IČO 44 781 342, Dlhé diely I. 17/B, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Arendackým, advokátska kancelária, Železničiarska 13, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob 117/2019 z 25. júla 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti Oldman s. r. o. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti Oldman s. r. o.,

IČO 44 781 342, Dlhé diely I. 17/B, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob 117/2019 z 25. júla 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 12 Cb 75/2017 zo 17. mája 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) rozhodol o návrhu [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobca“) na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia tak, že zriadil záložné právo k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Karlova Ves, zapísaným na [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], vo vlastníctve sťažovateľky ako žalovanej, na zabezpečenie pohľadávky žalobcu v sume 91 467,92 € s príslušenstvom a žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov konania.

3. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z návrhu, ako aj z priložených listinných dôkazov *„vyplyvajú skutočnosti odôvodňujúce a vzbudzujúce nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy voči žalobcovi, nakoľko z nich vyplýva úmysel žalovaného nakladať so svojimi nadobudnutými nehnuteľnosťami a zaťažovať ich v prospech tretích osôb, čo v danom prípade aj vykonal v prospech [REDAKOVANÉ], a je dôvodná obava žalobcu, že exekúcia bude ohrozená a zákonný predpoklad pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia je tak splnený v súvislosti aj s nárokom žalobcu, ktorý bol voči žalovanému priznaný v základnom konaní rozhodnutím tunajšieho súdu č. k. 12Cb/75/2019-338 zo dňa 04.04.2019, vo výške 91.467,92 euro istiny s príslušenstvom i napriek skutočnosti, že rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť“*. Podľa okresného súdu žalobca preukázal konanie žalovaného, ktoré osvedčovalo, že nehnuteľnosti, ktoré nadobudol do svojho vlastníctva, následne založil v prospech [REDAKOVANÉ]. Okresný súd tak dospel k záveru, že sú splnené zákonné predpoklady na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, a to existencia obavy z ohrozenia exekúcie konaním žalovaného, a preto vydal zabezpečovacie opatrenie.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie okresného súdu (vo výroku) ako vecne správne potvrdil.

5. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nezákonné z dôvodu nesprávneho hodnotenia skutkového stavu krajským súdom, ktoré je podľa sťažovateľky „*v príkrom rozpore s bežným stavom vecí*“. Sťažovateľka je toho názoru, že krajský súd v jej veci vyhodnotil zistený skutkový stav v takom rozpore s bežným chodom vecí a v takom rozpore s bežným posudzovaním zo strany všeobecných súdov, a teda aj s elementárnou logikou, že takéto hodnotenie možno označiť za svojvoľné, a teda vybočujúce z medzí určených pre voľné hodnotenie dôkazov. Kým súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie výlučne na skutočnosti, že sťažovateľka zriadila na svoje nehnuteľnosti záložné právo (pričom sťažovateľka toto tvrdenie v odvolacom konaní vyvrátila), odvolací súd už považoval za dôvod na obavu z ohrozenia exekúcie samotnú existenciu záložného práva. Podľa tvrdenia sťažovateľky existenciu záložného práva k nehnuteľnosti zabezpečujúceho pohľadávku banky z titulu poskytnutého úveru, ktorý bol použitý práve na kúpu takejto nehnuteľnosti, nie je možné považovať za dôvod ohrozenia exekúcie.

6. Podľa sťažovateľky súd opomenul skutočnosť, že sťažovateľka pred získaním úveru na kúpu nehnuteľnosti nemala v súvisiacom rozsahu žiaden majetok, teda nevlastnila ani nehnuteľnosť a nemala ani finančné prostriedky na jej kúpu. Získaním úveru a jeho použitím na kúpu nehnuteľnosti sa nezmenila celková majetková situácia sťažovateľky, čo v plnej miere platí aj na vznik a existenciu záložného práva, ktoré viazne na danej nehnuteľnosti, pretože toto záložné právo je prirodzeným a nevyhnutným predpokladom pre získanie úveru a nemá žiaden vplyv na zväčšenie či zmenšenie majetku sťažovateľky. Možno dokonca tvrdiť, že kúpou nehnuteľnosti sa posilnila istota veriteľov na úhradu ich záväzkov, keďže je nepochybným všeobecne prijímaným faktom, že nehnuteľnosti sú podstatne menej likvidným majetkom ako finančné prostriedky (navyše verejne evidovaným v katastri nehnuteľností), a teda zmenou finančných prostriedkov na nehnuteľnosť sa znižuje možnosť zbaviť sa tohto majetku rýchlo a bez vedomia svojich veriteľov. Z uvedeného vyplýva, že existencia záložného práva na nehnuteľnostiach

vo vlastníctve sťažovateľky objektívne nie je za danej situácie spôsobilá vyvolať obavu z ohrozenia exekúcie. Sťažovateľka v tejto súvislosti podotýka, že záložným veriteľom nie je žiadna spriaznená osoba či nedôveryhodný subjekt, ale banková inštitúcia legálne poskytujúca finančné služby v Slovenskej republike.

7. Čo sa týka záložného práva k pohľadávkam, ktoré bolo tiež zriadené v prospech [REDAKOVANÉ], súd prvej inštancie tento dôvod neuviedol ako dôvod na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, odvolací súd však v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že je irelevantné, že založenie pohľadávok predstavovalo podmienku pre poskytnutie kontokorentného úveru. Aj tento záver odvolacieho súdu je podľa sťažovateľky absolútne nesprávny. Sťažovateľka zdôrazňuje skutočnosť, ktorá je všeobecne známou, a to, že banka neposkytne kontokorentný úver právnickej osobe bez založenia všetkých jej pohľadávok z obchodného styku. Ak by skutočnosť založenia pohľadávok mala znamenať vznik obavy z ohrozenia exekúcie, bolo by nevyhnutné, aby súdy v prakticky každej veci nariaďovali zabezpečovacie opatrenia, keďže prakticky každý podnikateľský subjekt financuje svoje podnikanie prostredníctvom kontokorentného úveru. Takáto súdna prax sa ale v Slovenskej republike neujala. Sťažovateľka zdôraznila, že založenie pohľadávok pre účely zabezpečenia kontokorentného úveru je úplne štandardnou podnikateľskou praxou, ktorú bežne uplatňujú aj spoločnosti, ktoré sú ziskové a dosahujú trvalý hospodársky rast, nemôže preto sama osebe indikovať hrozbu zmarenia exekúcie. Aj v posudzovanom prípade je záložným veriteľom banková inštitúcia legálne poskytujúca finančné služby. V súvislosti so založením pohľadávok z obchodného styku sťažovateľka zdôraznila, že získala nový majetok, ktorý predtým nemala, a to právo čerpania kontokorentného úveru. Ani v tomto prípade teda nedošlo k zníženiu jej majetku, ale založením určitého druhu pohľadávok bola získaná pohľadávka voči banke. Ani v tomto prípade nešlo o úkony smerujúce k sťaženiu prípadnej vymožitelnosti pohľadávky žalobcu. Podľa sťažovateľky z uvedeného je nepochybné, že bez dodatočných okolností (ktorých existenciu v danom prípade súd neuviedol), ako napr. zriadenie záložných práv v prospech spriaznených osôb, kúpa nehnuteľnosti za predraženú sumu, nie je možné uvedené štandardné konanie sťažovateľky považovať za správanie vzbudzujúce obavy z ohrozenia exekúcie. Ak by to tak bolo, musela

by takáto obava existovať prakticky v prípade každého podnikateľského subjektu v Slovenskej republike.

8. K tvrdeniu krajského súdu, že „*sám žalovaný tvrdí, že pohľadávka žalobcu, ktorá mu bola súdom priznaná, neexistuje*“, sťažovateľka uviedla, že toto konštatovanie „*v plnej miere dokresľuje svojvoľnosť rozhodovania súdu v danej veci*“. Predovšetkým, súd nemôže konštatovať, že pohľadávka bola súdom priznaná, pokiaľ o tom neexistuje právoplatné rozhodnutie súdu. Také rozhodnutie dosiaľ neexistuje, a preto je pohľadávka v rovnakom štádiu pravdepodobnosti jej existencie ako pred podaním žaloby. Navyše, samotná spornosť pohľadávky je v podstate nevyhnutným predpokladom pre spor a nemôže byť pre existenciu obavy z ohrozenia exekúcie akokoľvek relevantnou. Práve naopak, pokiaľ by žalovaný nepopieral pohľadávku žalobcu a napriek tomu ju odmietal uhradiť, táto okolnosť by mohla skôr byť dôvodom vzniku obáv z ohrozenia exekúcie.

9. Podľa sťažovateľky nesprávne sú tiež závery o tom, že zriadenie sudcovského záložného práva na predmetné nehnuteľnosti ju nijako neobmedzuje vo výkone podnikateľskej činnosti. Už existencia samotného záložného práva a jeho zápis v katastri nehnuteľností znamená, že sťažovateľka sa ako podnikateľský subjekt javí ako menej dôveryhodná pri obchodných súťažiach a získavaní zákaziek. Sťažovateľka sa orientuje na poskytovanie služieb pri výstavbe veľkých stavebných projektov, keď investori lustrujú potenciálnych subdodávateľov veľmi podrobne a aj najmenší tieň pochybností môže sťažovateľku poškodiť. Súd ďalej celkom zrejme opomenul, že účelom zákonodarcu pri vytváraní ustanovení o zabezpečovacích opatreniach nebolo zakonzervovať stav majetku žalovaného počas súdneho konania (takýto zámer by vzhľadom na reálnu dĺžku súdneho konania bol za každých okolností ústavne neprimeraným zásahom do vlastníckeho práva), a preto súd nemôže vychádzať z toho, že obmedzenie disponovania s nehnuteľnosťou je v porovnaní s právom chráneným zabezpečovacím opatrením vždy primeraným obmedzením. Súd musí pri zriaďovaní sudcovského záložného práva vždy zohľadňovať, že zásah do práva nakladať s vlastným majetkom je zásahom mimoriadnej povahy do základných práv dotknutého subjektu a že môže mať výrazne negatívny dopad na tento subjekt, znamenajúci aj jeho praktickú likvidáciu. Za danej situácie napríklad sťažovateľka nebude môcť predmetnú nehnuteľnosť, ktorej hodnota prevyšuje aktuálny zostatok úveru,

poskytnúť pre zriadenie ďalšieho záložného práva, resp. žiadna banka túto nehnuteľnosť ako záloh neakceptuje. Súd tak výrazne okresal možnosti sťažovateľky na podnikateľské investície a financovanie projektov.

10. Z uvedeného je podľa sťažovateľky zrejmé, že jej konaním, ktoré jej vytýkal súd, ako aj žalobca vo svojom návrhu, nedošlo k zmenšeniu hodnoty jej majetku. Naopak, zriadením záložných práv v prospech štandardnej banky podnikajúcej v Slovenskej republike získala sťažovateľka finančné prostriedky, ktoré následne použila na získanie nehnuteľností, resp. na financovanie podnikania, a to bežným spôsobom, ktorý je všeobecne zaužívaný v podnikateľskom prostredí a nemá žiadny negatívny vplyv na hodnotu jej majetku či vymožitelnosť prípadných pohľadávok jej veriteľov. Už uvedené konanie sťažovateľky preto nemôže vzbudzovať reálnu a bezprostrednú obavu z ohrozenia prípadnej exekúcie. Podľa sťažovateľky krajský súd napadnutým uznesením zasiahol nielen do jej práva na spravodlivý a nestranný súdny proces, ale aj do jej práva na nedotknuteľnosť vlastníctva a súčasne nerešpektoval zákaz jeho nezákonného obmedzenia.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd „*vydal nález o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a o porušení práva vlastníť a pokojne užívať majetok podľa čl. 20 Ústavy SR rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.07.2019, č.k. 1Cob/117/2019 a aby uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie*“. Sťažovateľka si zároveň uplatnila nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 346,26 €.

12. Vec napadla ústavnému súdu 19. novembra 2019 a bola pridelená sudcovi spravodajcovi Martinovi Vernarskému. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 schváleného 27. mája 2020 je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Martin Vernarský (predseda senátu) a sudcovia Ivan Fiačan a Peter Straka.

II. Relevantná právna úprava

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

16. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

17. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

22. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

23. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že napadnutým uznesením, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu o nariadení zabezpečovacieho opatrenia, boli porušené jej základné práva podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za nezákonné z dôvodu nesprávneho hodnotenia zisteného skutkového stavu krajským súdom, ktoré je podľa sťažovateľky svojvoľné, keďže je v rozpore s elementárnou logikou. Porušenie práva vlastníť majetok sťažovateľka zdôvodnila zásahom do jej podnikania.

24. Ústavný súd konštatuje, že inštitút „zabezpečovacieho opatrenia“ po rekodifikácii civilného práva procesného s účinnosťou od 1. júla 2016 zaviedol Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“). Jeho účel vymedzuje § 343 ods. 1 CSP, podľa ktorého zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravuje primerane § 324 a nasl. CSP (ustanovenia o neodkladnom opatrení).

25. Zabezpečovacie opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého cieľom je posilnenie postavenia veriteľa, a to zriadením záložného práva na špecifikovaný majetok dlžníka na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorá by mohla byť neskôr judikovaná alebo už bola judikovaná, s cieľom, aby sa zamedzilo alebo zredukovalo možné nebezpečenstvo neuspokojenia pohľadávky veriteľa (M. Števček a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck : Bratislava, 2016, s. 1155).

26. Ako už bolo uvedené, cieľom zabezpečovacieho opatrenia je eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v priebehu konkrétneho civilného sporového konania nastať. Zabezpečovacím opatrením sa teda má poskytnúť rýchla ochrana porušených alebo ohrozených práv subjektu, ktorý podal návrh na jeho nariadenie. Vzhľadom na zmysel tohto procesného inštitútu sa v konaní a rozhodovaní o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia neuplatňuje princíp kontradiktórnosti a princíp rovnosti strán sporu tak striktne ako v konaní vo veci samej. Všeobecný súd tak nemusí pri zisťovaní rozhodujúcich skutočností dbať na všetky formality, ako to je pri riadnom procesnom dokazovaní vo veci samej, postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Uvedené platí tak na úrovni rozhodovania na súde prvej inštancie, ako aj pri rozhodovaní na súde odvolacom (III. ÚS 670/2017).

27. Z hľadiska sťažovateľkou uplatnenej argumentácie ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie zabezpečovacieho opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) pristupuje k preskúmvaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením

alebo zabezpečovacím opatrením veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov, ktorými nariaďujú neodkladné alebo zabezpečovacie opatrenia, a to nielen preto, že nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, že ide o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09). Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné a zabezpečovacie opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných a zabezpečovacích opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Ústavný súd podotýka, že nespúšťa zo zreteľa rozdielnosť bývalej právnej úpravy predbežných opatrení a súčasnej právnej úpravy neodkladných opatrení, najmä oslabenie dočasnosti a provizórnosti neodkladného opatrenia, keďže jeho vydanie nemusí obligatórne nadväzovať na konanie vo veci samej (IV. ÚS 282/2018).

28. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného alebo zabezpečovacieho opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014).

29. Ústavný súd poukazuje tiež na to, že účelom zabezpečovacieho opatrenia je dočasná úprava práv a povinností strán sporu, ktorá neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej. Všeobecný súd zabezpečovacím opatrením dočasne a predbežne upravuje pomery strán sporu, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania takého opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje (m. m. IV. ÚS 257/2010).

30. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najmä uviedol:

„Žalobca sa domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia v spore o zaplatenie peňažnej pohľadávky vo výške 91.467,92 Eur s prísl., ktorá mu bola súdom prvej inštancie priznaná rozhodnutím vo veci samej. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, rozsudok nie je právoplatný. Žalobca v návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia o.i. uviedol, že žalovaný dňa 13. 12. 2018 založil všetky svoje pohľadávky a to v zmysle zmluvy o zriadení záložného práva k pohľadávkam č. 6161211914/6161211922/N, v prospech záložného veriteľa [REDAKOVANÉ]. Túto skutočnosť potvrdil aj žalovaný v odvolaní voči uzneseniu o zriadení záložného práva. Je irelevantné tvrdenie žalovaného, že zriadením záložného práva nedošlo k zníženiu majetku žalovaného alebo ohrozeniu prípadnej exekúcie, ale zriadením záložného práva žalovaný len získal úvery potrebné pre svoje podnikanie. Odvolací súd musí prisvedčiť žalobcovi, ktorý zostal v obave, či jeho pohľadávka bude vôbec v budúcnosti žalovaným uspokojená, keď žalovaný zaťažovaním svojho voľného majetku môže mariť vymoženie pohľadávky. Taktiež je bez právneho významu, či záložné právo k nehnuteľnostiam v prospech [REDAKOVANÉ] bolo zriadené pred alebo po nadobudnutí vlastníckeho práva žalovaným. Na zdôraznenie odvolací súd uvádza, že zriadenie záložného práva z hľadiska proporcionality neobmedzuje žalovaného vo vykonávaní podnikateľskej činnosti. Z listinných dokladov založených žalobcom ďalej vyplýva, že na predmetnej nehnuteľnosti je navyše už zriadené záložné právo v prospech [REDAKOVANÉ] podľa V-38080/2018 zo dňa 21.1.2019, kedy bola uzatvorená aj kúpna zmluva na nehnuteľnosť. Žalobca ako veriteľ bude druhý v poradí.

Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že v konaní boli splnené podmienky pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva k nehnuteľnosti, nakoľko je tu existencia obavy zo zmarenia exekúcie, ktorá vyplýva zo správania žalovaného. Žalovaný založil všetky svoje pohľadávky voči tretím osobám v prospech [REDAKOVANÉ], na nehnuteľnosti je zriadené záložné právo v prospech [REDAKOVANÉ] a sám žalovaný tvrdí, že pohľadávka žalobcu, ktorá mu bola súdom priznaná,

neexistuje. Práve zriadením záložného práva sa má posilniť okrem iného aj vymožitelnosť pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne vo výroku potvrdiť a to v zmysle § 387 ods. 1 CSP.“

31. Ústavný súd je toho názoru, že sťažovateľkou napadnuté uznesenie krajského súdu známky zjavnej svojvôle nenesie. Krajským súdom prijatý záver o tom, že žalobca v konaní osvedčil existenciu obavy zo zmarenia exekúcie, vychádza z logickej úvahy opierajúcej sa o primerané odôvodnenie. Úvahy uvedené v odôvodnení uznesenia krajského súdu nemožno považovať ani za také, ktoré by boli v rozpore so zmyslom a účelom zabezpečovacieho opatrenia. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu.

32. Predovšetkým sa nemožno stotožniť s názorom sťažovateľky, že kúpou nehnuteľnosti sa posilnila istota veriteľov (v tomto prípade žalobcu) na úhradu ich záväzkov, pretože sťažovateľka síce získala do svojho vlastníctva nehnuteľný majetok, tento je však založený v prospech úverujúceho subjektu, čo znamená, že ide o majetok zaťažený prednostným záložným právom iného veriteľa. Nesprávny je tiež záver sťažovateľky, že poskytnutím kontokorentného úveru získala pohľadávku voči banke, pretože čerpaním kontokorentného úveru jej zasa vzniká záväzok voči banke na vrátenie úverových prostriedkov.

33. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

34. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

35. S prihliadnutím na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. augusta 2020

Martin Vernarský
predseda senátu